

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

9 martie 2017 *

„Trimitere preliminară — Cooperare judiciară în materie civilă — Regulamentul (CE) nr. 805/2004 — Titlu executoriu european pentru creanțele necontestate — Condițiile certificării ca titlu executoriu european — Noțiunea «instanță judecătorească» — Notar care a adoptat o ordonanță de executare în temeiul unui «înscris constatator al creanței» — Act autentic”

În cauza C-484/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru (Tribunalul Municipal din Novi Zagreb – Serviciul permanent din Samobor, Croația), prin decizia din 7 septembrie 2015, primită de Curte la 11 septembrie 2015, în procedura

Ibrica Zulfikarpašić

împotriva

Slaven Gajer,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešić, președinte de cameră, doamna A. Prechal, domnul A. Rosas, doamna C. Toader (raportor) și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 iulie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul croat, de A. Metelko-Zgombić, în calitate de agent;
- pentru guvernul spaniol, de V. Ester Casas, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de C. Cattabriga, de S. Ječmenica și de M. Wilderspin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 septembrie 2016,

pronunță prezenta

* * Limba de procedură: croata.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea Regulamentului (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate (JO 2004, L 143, p. 15, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 3).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Ibrica Zulfikarpašić, pe de o parte, și domnul Slaven Gajer, pe de altă parte, în legătură cu o cerere de eliberare a unui certificat de titlu executoriu european pentru o ordonanță de executare adoptată în Croația de un notar în temeiul unui „înscriș constatator al creanței”.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit considerentelor (3), (5), (7), (10), (12) și (18) ale Regulamentului nr. 805/2004:
„(3) În cursul întrunirii de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, Consiliul European a aprobat principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești ca piatră de temelie pentru crearea unui adevărat spațiu judiciar.
[...]
(5) Noțiunea «creanțe necontestate» ar trebui să cuprindă toate situațiile în care un creditor, în lipsa stabilită a oricărei contestații din partea debitorului cu privire la natura și valoarea unei creanțe pecuniare, a obținut fie o hotărâre judecătorească împotriva acestui debitor, fie un act executoriu care necesită o acceptare expresă a debitorului, indiferent că este vorba despre o tranzacție judiciară sau de un act autentic.
[...]
(7) Prezentul regulament ar trebui să se aplice hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice privind creanțele necontestate, precum și hotărârilor pronunțate ca urmare a acțiunilor introduse împotriva hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice certificate ca fiind titluri executorii europene.
[...]
(10) Atunci când instanța judecătorească dintr-un stat membru a pronunțat o hotărâre cu privire la o creanță necontestată în lipsa participării debitorului la procedură, eliminarea oricărui control în statul membru de executare este indisolubil legată și subordonată garanției suficiente a respectării drepturilor apărării.
[...]
(12) Este necesară stabilirea standardelor minime pe care trebuie să le îndeplinească procedura în urma căreia se pronunță hotărârea, pentru a garanta că debitorul este informat, în timp util și astfel încât să își poată pregăti apărarea, cu privire la acțiunea în justiție introdusă împotriva sa, cu privire la condițiile participării sale active procedură pentru a contesta creanța în cauză și cu privire la consecințele neparticipării.

[...]

(18) Încrederea reciprocă în administrarea justiției în statele membre face ca instanța judecătorească dintr-un stat membru să poată considera că toate condițiile certificării ca titlu executoriu european sunt îndeplinite pentru a permite executarea unei hotărâri în toate celelalte state membre, fără control jurisdicțional al aplicării corecte a standardelor minime de procedură în statul membru în care hotărârea trebuie executată.”

4 Articolul 1 din acest regulament prevede:

„Prezentul regulament are ca obiect crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate în vederea asigurării, prin stabilirea unor standarde minime, a liberei circulații a hotărârilor judecătorești, a tranzacțiilor judiciare și a actelor autentice în toate statele membre, fără a fi necesar să se recurgă la o procedură intermediară în statul membru de executare înainte de recunoaștere și executare.”

5 Articolul 3 alineatul (1) din același regulament are următorul cuprins:

„Prezentul regulament se aplică hotărârilor judecătorești, tranzacțiilor judiciare și actelor autentice privind creanțe necontestate.

O creanță se consideră necontestată:

- (a) în cazul în care debitorul a recunoscut-o în mod expres acceptând-o sau recurgând la o tranzacție care a fost aprobată de o instanță judecătorească sau încheiată în fața unei instanțe judecătorești în cursul unei proceduri judiciare; sau
- (b) în cazul în care debitorul nu i s-a opus niciodată, în conformitate cu normele de procedură ale statului membru de origine, în cursul procedurii judiciare; sau
- (c) în cazul în care debitorul nu s-a prezentat sau nu a fost reprezentat în cadrul unei ședințe de judecată privind această creanță după ce a contestat-o inițial în cursul procedurii judiciare, cu condiția ca atitudinea sa să fie asimilabilă unei recunoașteri tacite a creanței sau a faptelor invocate de creditor în temeiul legislației statului membru de origine; sau
- (d) în cazul în care debitorul a recunoscut-o în mod expres într-un act autentic.”

6 Articolul 4 din același regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- 1. «hotărâre judecătorească» înseamnă orice hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, oricare ar fi denumirea care i se dă, precum «decizie», «sentință», «ordonanță» sau «hotărâre de executare», precum și stabilirea de către greșier a sumei reprezentând cheltuielile de judecată;
- 2. «creanță» înseamnă dreptul la o sumă de bani determinată care a devenit exigibilă sau a cărei dată scadentă a fost indicată în hotărâre, în tranzacția judiciară sau în actul autentic;
- 3. «act autentic» înseamnă:
 - (a) un act întocmit sau înregistrat în mod formal ca act autentic și a cărui autenticitate:
 - (i) se referă la semnătura și conținutul actului autentic; și
 - (ii) a fost stabilită de către o autoritate publică sau orice autoritate împuternicită în acest sens de către statul membru de origine;

sau

- (b) o convenție în materie de obligații de întreținere încheiată cu autoritățile administrative sau autentificată de acestea;

[...]

6. «instanța judecătorească de origine» înseamnă instanța judecătorească la care s-a introdus acțiunea în momentul în care au fost îndeplinite condițiile menționate la articolul 3 alineatul (1) literele (a), (b) sau (c);

7. în Suedia, în procedurile sumare privind ordinele de plată (betalningsföreläggande), termenul «instanțe judecătorești» include serviciul public suedez de executare silită (kronofogdemyndighet).

- 7 Articolul 5 din Regulamentul nr. 805/2004, intitulat „Eliminarea procedurii de exequatur”, prevede:

„O hotărâre judecătorească care a fost certificată ca titlu executoriu european în statul membru de origine este recunoscută și executată în celelalte state membre, fără a fi necesară încuviințarea executării și fără a fi posibilă contestarea recunoașterii sale.”

- 8 Capitolul III din regulamentul amintit, care cuprinde articolele 12-19, definește standardele minime aplicabile procedurilor privind creanțele necontestate, în special pe cele privind notificarea sau comunicarea actului de sesizare a instanței sau a unui act echivalent și pe cele privind informarea debitorului.

- 9 Articolul 12 din același regulament, intitulat „Domeniul de aplicare a normelor minime”, prevede:

„(1) O hotărâre privind o creanță necontestată în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (b) sau (c) nu poate fi certificată ca titlu executoriu european decât dacă procedura judiciară din statul membru de origine a îndeplinit condițiile de procedură menționate de prezentul capitol.

(2) Aceleași condiții se aplică și eliberării certificatului de titlu executoriu european sau certificatului de înlocuire în sensul articolului 6 alineatul (3), unei hotărâri pronunțate ca urmare a unei acțiuni intentate împotriva altei hotărâri în cazul în care, la momentul pronunțării hotărârii în calea de atac, erau îndeplinite condițiile menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (b) sau (c).”

- 10 Articolul 16 din Regulamentul nr. 805/2004, intitulat „Informarea în bună și cuvenită formă a debitorului cu privire la creanță”, prevede:

„Pentru a garanta că debitorul este informat în bună și cuvenită formă cu privire la creanță, actul de sesizare a instanței sau actul echivalent trebuie să cuprindă următoarele informații:

- (a) numele și adresele părților;
- (b) valoarea creanței;
- (c) în cazul în care se percep dobânzi, rata dobânzii și perioada pentru care se percep aceste dobânzi, cu excepția cazului în care dobânzile legale se adaugă automat principalului în temeiul legislației statului membru de origine;
- (d) o declarație cu privire la cauza cererii.”

- 11 Articolul 25 alineatul (1) din același regulament, care privește certificarea actelor autentice, prevede:
- „Un act autentic privind o creanță în sensul articolului 4 alineatul (2), executoriu într-un stat membru, este, pe bază de cerere adresată autorității desemnate de statul membru de origine, certificat ca titlu executoriu european utilizând formularul-tip prevăzut în anexa III.”
- 12 Articolul 30 alineatul (1) litera (c) din același regulament prevede obligația statelor membre de a notifica Comisiei Europene „listele cu autorități prevăzute la articolul 25 [...] și toate modificările ulterioare ale acestora”.
- 13 În temeiul articolului 30 alineatul (1) litera (c), Republica Croația a notificat următoarea listă:
- „Instanțele competente, autoritățile administrative, notarii, persoanele fizice și juridice asociate puterii publice care sunt autorizate să elibereze acte executorii sau titluri executorii europene pentru creanțe necontestate în temeiul legislației naționale aplicabile.”

Dreptul croat

- 14 Articolul 31 din Ovršni zakon (Legea privind executarea silită, *Narodne novine*, br. 112/12, 25/13 și 93/14) prevede:
- „(1) În temeiul prezentei legi, înscris constatator al creanței înseamnă o factură, [...] un extras din registrele contabile, un act sub semnătură privată legalizat și orice document considerat a constitui un act oficial în temeiul unor reglementări specifice. Calculul dobânzilor se consideră de asemenea că constituie o factură.
- (2) Un înscris constatator al creanței este executoriu dacă se regăsesc în cuprinsul său identitatea creditorului și a debitorului, precum și obiectul, natura, întinderea și data de executare a obligației pecuniare.
- (3) Pe lângă informațiile prevăzute la alineatul (2) al prezentului articol, o factură transmisă unei persoane fizice care nu exercită o activitate înregistrată trebuie să indice debitorului că, în cazul neexecutării obligației pecuniare devenite exigibile, creditorul poate solicita executarea silită în temeiul unui înscris constatator al creanței.
- [...]”
- 15 Articolul 278 din această lege este formulat după cum urmează:
- „Notarii se pronunță asupra cererilor de executare întemeiate pe un înscris constatator al creanței conform dispozițiilor prezentei legi.”
- 16 Articolul 281 alineatul 1 din legea amintită enunță condițiile în care notarii pot adopta ordonanțe de executare în temeiul unui „înscris constatator al creanței”, în timp ce alineatele 2-8 ale acestui articol privesc procedura urmată în cazul în care notarul nu adoptă o astfel de ordonanță.
- 17 Articolul 282 din aceeași lege prevede o cale de atac, prin intermediul contestației, împotriva ordonanței de executare adoptate de notar și definește procedura de examinare a unor astfel de căi de atac.
- 18 Articolul 283 alineatul 1 din Legea privind executarea silită prevede că, la cererea solicitantului, notarul aplică formula executorie pe o copie a ordonanței de executare pe care a adoptat-o dacă în termen de opt zile de la expirarea termenului de contestație nu s-a formulat contestație.

19 Articolul 356 din aceeași lege prevede:

„Dispozițiile prezentului titlu sunt reglementate de procedura de eliberare a certificatelor de titluri executorii europene pentru creanțele necontestate în conformitate cu Regulamentul [nr. 805/2004] și stabilesc procedura de executare pe baza unui titlu executoriu european.”

20 Articolul 357 din respectiva lege prevede:

„În Republica Croația, sunt competente pentru eliberarea:

[...]

— de certificate de forță executorie pentru alte acte oficiale care sunt executorii în Republica Croația în temeiul dispozițiilor articolului 25 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 805/2004],

[...]

instanțele, autoritățile administrative, notarii sau alte persoane fizice și juridice asociate puterii publice, autorizate să elibereze copii cu caracter executoriu ale actelor care constituie titluri executorii europene eliberate de o instanță națională și care se referă la creanțe necontestate.”

21 Potrivit articolului 358 din aceeași lege:

„1. Certificatele vizate la articolul 9 alineatul (1), la articolul 24 alineatul (1), la articolul 25 alineatul (1) și la articolul 6 alineatul (3) din regulamentul sunt eliberate fără ascultarea prealabilă a debitorului.

2. Autoritatea sau persoana care a eliberat certificatul este obligată să furnizeze din oficiu o copie debitorului.

[...]

4. Dacă notarul constată că nu sunt îndeplinite condițiile de eliberare a certificatelor vizate la alineatul (1) al acestui articol, înaintează cererea de eliberare a certificatului împreună cu o copie a actelor sau a documentelor corespunzătoare tribunalului municipal în circumscripția căruia acesta are sediul în vederea adoptării unei decizii. Notarul este obligat să explice motivele pentru care consideră că nu sunt îndeplinite condițiile necesare pentru admiterea cererii părții.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

22 Domnul Zulfikarpašić, care exercită profesia de avocat, a încheiat un contract de asistență și de reprezentare cu domnul Gajer, clientul său, care nu i-a achitat factura emisă.

23 Domnul Zulfikarpašić a sesizat un notar cu o cerere de executare silită împotriva domnului Gajer, în temeiul acestei facturi, calificată drept „înscriș constatator al creanței” potrivit Legii privind executare silită. La 12 februarie 2014, notarul a adoptat o ordonanță de executare în temeiul acestui înscriș, care a rămas definitivă în lipsa unei contestații din partea debitorului.

24 La 13 noiembrie 2014, domnul Zulfikarpašić a solicitat unui notar să certifice ca titlu executoriu european această ordonanță de executare.

25 Acest notar a considerat însă că nu erau îndeplinite condițiile necesare pentru eliberarea certificatului solicitat. El a arătat că, potrivit articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 805/2004, trebuie ca creanța să fie considerată necontestată. Or, nu s-ar putea considera necontestate, pe de o parte, în

temeiul acestui articol 3 alineatul (1) literele (a)-(c), decât creanțele care au făcut obiectul unei proceduri judiciare și, pe de altă parte, potrivit aceluiași articol 3 alineatul (1) litera (d), cele recunoscute în mod expres într-un act autentic, noțiune care, în sensul acestui regulament, ar trebui să cuprindă actul întocmit de un notar, precum ordonanța de executare adoptată în temeiul unui „înscris constatator al creanței”. O astfel de ordonanță nu ar îndeplini însă condiția recunoașterii exprese a creanței de către debitor.

- 26 Notarul respectiv a mai arătat că, deși se prevede în mod specific la articolul 4 alineatul (7) din Regulamentul nr. 805/2004, că, în Suedia, în procedurile sumare privind ordinele de plată, termenul „instanțe judecătorești” include serviciul public suedez de executare silită, nici această dispoziție, nici celelalte dispoziții din acest regulament sau cele ale altor instrumente de drept al Uniunii care privesc procedurile de executare nu asimilează notarul, în Croația, unei „instanțe judecătorești”.
- 27 Prin urmare, același notar a trimis, în conformitate cu articolul 358 alineatul 4 din Legea privind executarea silită, cauza principală la Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru (Tribunalul Municipal din Novi Zagreb – Serviciul permanent din Samobor, Croația) pentru ca acesta să se pronunțe asupra cererii de certificare formulate de domnul Zulfikarpašić.
- 28 În aceste condiții, Općinski sud u Novom Zagrebu – Stalna služba u Samoboru (Tribunalul Municipal din Novi Zagreb – Serviciul permanent din Samobor) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dispozițiile Legii privind executarea silită referitoare la titlul executoriu european sunt conforme cu Regulamentul nr. 805/2004 și, mai precis, în Croația, în procedurile de adoptare a unei ordonanțe de executare întemeiate pe un înscris constatator al creanței, expresia «instanță judecătorească» include și notarii? Notarii pot elibera certificate de titluri executorii europene care se raportează la ordonanțe de executare definitive și executorii pe care le-au dat în temeiul unui înscris constatator al creanței atunci când ordonanța respectivă nu a făcut obiectul unei contestații și, în cazul unui răspuns negativ, instanțele judecătorești pot elibera certificate de titluri executorii europene referitoare la o ordonanță de executare eliberată de un notar în baza unui înscris constatator al creanței atunci când ordonanța respectivă se referă, potrivit conținutului său, la creanțe necontestate și, în acest caz, ce formular ar trebui utilizat?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 29 Întrebarea adresată cuprinde trei părți.

Cu privire la prima parte a întrebării

- 30 Prin intermediul primei părți a întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretat în sensul că, în Croația, notarii, atunci când acționează în cadrul competențelor ce le sunt conferite prin dreptul național în procedurile de executare silită în temeiul unui „înscris constatator al creanței”, intră în sfera noțiunii „instanță judecătorească” în sensul acestui regulament.
- 31 Guvernele croat și spaniol consideră că trebuie să se răspundă afirmativ la această întrebare. Termenii „instanță judecătorească” și „procedură judiciară” utilizați în acest regulament ar include nu numai instanțele în sens strict, ci și, în general, orice autoritate atunci când exercită o funcție esențialmente jurisdicțională, ceea ce ar fi cazul în speță. În ceea ce o privește, Comisia Europeană consideră că trebuie să se răspundă negativ la această întrebare.

- 32 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, atât din cerințele aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din cele ale principiului egalității rezultă că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare al acesteia trebuie în mod normal să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând cont de contextul acelei dispoziții și de obiectivul general urmărit de reglementarea în cauză (a se vedea Hotărârea din 13 octombrie 2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 33 În ceea ce privește economia Regulamentului nr. 805/2004, trebuie să se observe că, deși, în mai multe rânduri, acesta face referire la noțiunile „instanță judecătorească” și „procedură judiciară”, el nu specifică elementele lor constitutive. Astfel, articolul 4 punctul 6 din acest regulament definește noțiunea „instanță judecătorească de origine” ca fiind „instanța judecătorească la care s-a introdus acțiunea în momentul în care au fost îndeplinite condițiile menționate la articolul 3 alineatul (1) literele (a), (b) sau (c)”. Articolul 4 punctul 1 din regulamentul menționat definește noțiunea „hotărâre judecătorească” ca fiind „orice hotărâre pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru”.
- 34 Articolul 4 punctul 7 din același regulament prevede că, în Suedia, în procedurile sumare privind ordinele de plată (*betalningsföreläggande*), termenul „instanțe judecătorești” include serviciul public suedez de executare silită (*kronofogdemyndighet*). Întrucât acest articol privește în mod specific autoritatea pe care o menționează, notarii din Croația nu intră sub incidența acestuia.
- 35 Trebuie să se constate totodată că, spre deosebire, de exemplu, de Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO 2012, L 201, p. 107), care precizează la articolul 3 alineatul (2) că termenul „instanță judecătorească” în sensul acelui regulament include nu numai autoritățile judiciare, ci și orice altă autoritate competentă în această materie care exercită atribuții judiciare și care îndeplinește anumite condiții enumerate de aceeași dispoziție, Regulamentul nr. 805/2004 nu cuprinde nicio dispoziție generală care să aibă un astfel de efect.
- 36 Această constatare este confirmată de jurisprudența privind Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1), potrivit căreia articolul 3 din acest regulament, care prevede că termenul „instanță” include autoritatea publică suedeză de executare silită și notarii din Ungaria, nu cuprinde notarii din Croația (a se vedea în acest sens Hotărârea, pronunțată astăzi, Pula Parking, C-551/15, punctul 46).
- 37 Se impune, în consecință, astfel cum s-a amintit la punctul 32 din prezenta hotărâre, să se analizeze noțiunile „instanță judecătorească” și „procedură judiciară” în lumina obiectivelor pe care le urmărește Regulamentul nr. 805/2004, a cărui interpretare o solicită instanța de trimitere în prezenta cauză.
- 38 În această privință este necesar să se observe că rezultă din modul de redactare a articolului 1 din regulamentul menționat că acesta urmărește să asigure, pentru creanțele necontestate, libera circulație a hotărârilor judecătorești în toate statele membre, fără a fi necesar să se recurgă la o procedură intermediară în statul membru de executare înainte de recunoaștere și executare.
- 39 Potrivit considerentului (10) al regulamentulului menționat, acest obiectiv nu poate fi însă atins prin afectarea, indiferent în ce mod, a dreptului la apărare (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 decembrie 2006, ASML, C-283/05, EU:C:2006:787, punctul 24 și jurisprudența citată).

- 40 Pe de altă parte, reiese din considerentul (3) al Regulamentului nr. 805/2004 că principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești constituie piatra de temelie pentru crearea unui adevărat spațiu judiciar european. Acest principiu are la bază în special încrederea reciprocă în administrarea justiției în statele membre, la care face referire considerentul (18) al regulamentului menționat.
- 41 Astfel, principiul încrederii reciproce între statele membre are în dreptul Uniunii o importanță fundamentală, având în vedere că permite crearea și menținerea unui spațiu fără frontiere interne, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 78).
- 42 Acest principiu se traduce, în temeiul articolului 5 din Regulamentul nr. 805/2004, prin recunoașterea și executarea în celelalte state membre a hotărârilor care au fost certificate ca titlu executoriu european în statul membru de origine.
- 43 Prezervarea principiului încrederii legitime într-un context de liberă circulație a hotărârilor, astfel cum s-a amintit la punctele 38 și 39 din prezenta hotărâre, necesită o apreciere strictă a elementelor care definesc noțiunea „instanță judecătorească” în sensul acestui regulament pentru a permite autorităților naționale să identifice hotărârile pronunțate de instanțele din alte state membre. Astfel, respectarea principiului încrederii reciproce în administrarea justiției în statele membre ale Uniunii, care stă la baza aplicării acestui regulament, presupune printre altele că hotărârile a căror executare se solicită în alt stat membru decât cel de origine au fost pronunțate într-o procedură judiciară care oferă garanții de independență și de imparțialitate, precum și de respectare a principiului contradictorialității.
- 44 În speță, trebuie amintit că, în conformitate cu dispozițiile Legii privind executarea silită, în Croația, notarii sunt competenți să soluționeze prin ordonanță cererile de deschidere a unei proceduri de executare în temeiul unui înscris constatator al creanței. După ce ordonanța a fost notificată părâtului, acesta poate formula contestație. Notarul în fața căruia este formulată în termen o contestație admisibilă și motivată împotriva ordonanței pe care a adoptat-o transmite dosarul spre examinare instanței competente, care se pronunță cu privire la contestație.
- 45 Rezultă din aceste dispoziții că ordonanța de executare în temeiul unui „înscris constatator al creanței” emisă de un notar nu este notificată debitorului decât după adoptare, fără ca cererea prin care a fost sesizat notarul să îi fi fost comunicată debitorului.
- 46 Deși este adevărat că debitorul are posibilitatea de a formula contestație împotriva ordonanței de executare eliberate de notar și că notarul pare să exercite atribuțiile care i-au fost conferite în cadrul unei proceduri de executare silită în temeiul unui „înscris constatator al creanței” sub controlul unei instanțe, căreia notarul trebuie să îi trimită eventualele contestații, nu este mai puțin adevărat că examinarea de către notar, în Croația, a cererii de adoptare a unei ordonanțe de executare în acest temei nu se desfășoară în contradictoriu.
- 47 Or, potrivit articolului 12 din Regulamentul nr. 805/2004, o hotărâre privind o creanță necontestată în sensul articolului 3 alineatul (1) literele (b) și (c) din acest regulament nu poate fi certificată ca titlu executoriu european decât dacă procedura judiciară din statul membru de origine a îndeplinit standardele minime vizate în capitolul III din regulament.
- 48 Articolul 16 din regulamentul menționat, interpretat în lumina considerentului (12), prevede informarea debitorului „în bună și cuvenită formă” pentru a-i permite să își pregătească apărarea și pentru a garanta astfel caracterul contradictoriu al procedurii de eliberare a titlului executoriu care poate conduce la eliberarea unui certificat. Aceste standarde minime sunt expresia voinței legiuitorului Uniunii de a veghea ca procedurile care conduc la adoptarea unor hotărâri referitoare la o creanță necontestată să ofere garanții suficiente de respectare a dreptului la apărare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2016, Pebros Servizi, C-511/14, EU:C:2016:448, punctul 44).

- 49 Or, o procedură națională de adoptare a unui ordonanțe de executare fără notificarea sau comunicarea actului de sesizare a instanței sau a actului echivalent și fără informarea în acest act a debitorului cu privire la creanță, care conduce la faptul că debitorul nu are cunoștință de creanța solicitată decât în momentul în care îi este notificată această ordonanță, nu poate fi calificată ca fiind desfășurată în contradictoriu.
- 50 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima parte a întrebării formulate că Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretat în sensul că, în Croația, notarii, atunci când acționează în cadrul competențelor ce le sunt conferite prin dreptul național în procedurile de executare silită în temeiul unui „înscriș constatator al creanței”, nu se încadrează în sfera noțiunii „instanță judecătorească” în sensul acestui regulament.

Cu privire la a doua și la a treia parte ale întrebării

- 51 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia părți ale întrebării, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească, pe de o parte, dacă Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretat în sensul că o ordonanță de executare adoptată în Croația de un notar în temeiul unui „înscriș constatator al creanței” și care nu a făcut obiectul unei contestații poate fi certificată ca titlu executoriu european și, pe de altă parte, dacă acest regulament trebuie interpretat în sensul că competența pentru eliberarea unui astfel de certificat aparține notarilor sau în sensul că această competență aparține instanțelor judecătorești naționale.
- 52 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Titlurile executorii care trebuie certificate ca titlu executoriu european”, stabilește condițiile în care se consideră că o creanță este necontestată făcându-se o distincție între ipotezele vizate la alineatul (1) literele (a)-(c) al articolului menționat, care se referă la creanțele contestate în cadrul unei proceduri judiciare, și cele vizate la alineatul (1) litera (d), care privește creanțele recunoscute expres de debitor prin act autentic.
- 53 În condițiile în care din răspunsul dat la prima parte a întrebării rezultă că ordonanța de executare adoptată în Croația de un notar în temeiul unui „înscriș constatator al creanței” nu poate fi calificată drept hotărâre judecătorească, pentru motivul că această autoritate națională nu are calitatea de instanță judecătorească și că, prin urmare, nu se poate considera că această ordonanță a fost eliberată în cadrul unei proceduri judiciare, rămâne să se examineze dacă o asemenea ordonanță poate fi calificată drept act autentic referitor la o creanță necontestată în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 805/2004.
- 54 În această privință, articolul 4 punctul 3 din acest regulament definește actul autentic ca fiind ori un act întocmit sau înregistrat în mod formal ca act autentic și a cărui autenticitate, care se referă la semnătură și la conținut, a fost stabilită de către orice autoritate împuternicită în acest sens, ori o convenție în materie de obligații de întreținere încheiată cu autoritățile administrative sau autenticată de acestea.
- 55 Trebuie constatat că, deși în ordinea juridică croată notarii sunt abilitați să întocmească acte autentice, creanța constatată printr-o ordonanță de executare adoptată în temeiul unui „înscriș constatator al creanței” nu are un caracter necontestat.
- 56 Astfel, în conformitate cu considerentul (5) al Regulamentului nr. 805/2004, articolul 3 alineatul (1) litera (d) din acesta prevede că un act autentic nu poate fi certificat ca titlu executoriu european decât în cazul în care debitorul a recunoscut creanța în mod expres în acest act.

- 57 Or, în cauza principală, notarul a adoptat ordonanța de executare în temeiul unui „înscriș constatator al creanței”, și anume factura emisă de domnul Zulfikarpašić potrivit contractului de asistență și de reprezentare, care a fost întocmit unilateral de către avocat. Nu rezultă din conținutul acestei ordonanțe că debitorul a recunoscut creanța în mod expres.
- 58 Pe de altă parte, lipsa unei contestații din partea debitorului nu poate fi asimilată recunoașterii exprese a creanței, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 805/2004, din moment ce această recunoaștere trebuie să figureze în actul autentic care face obiectul certificării.
- 59 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua și la a treia parte ale întrebării că Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretat în sensul că o ordonanță de executare adoptată în Croația de un notar în temeiul unui „înscriș constatator al creanței” și care nu a făcut obiectul unei contestații nu poate fi certificată ca titlu executoriu european din moment ce nu privește o creanță necontestată în sensul articolului 3 alineatul (1) din acest regulament.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 60 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate trebuie interpretat în sensul că, în Croația, notarii, atunci când acționează în cadrul competențelor ce le sunt conferite prin dreptul național în procedurile de executare silită în temeiul unui „înscriș constatator al creanței”, nu se încadrează în sfera noțiunii „instanță judecătorească” în sensul acestui regulament.**
- 2) **Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretat în sensul că o ordonanță de executare adoptată în Croația de un notar în temeiul unui „înscriș constatator al creanței” și care nu a făcut obiectul unei contestații nu poate fi certificată ca titlu executoriu european din moment ce nu privește o creanță necontestată în sensul articolului 3 alineatul (1) din acest regulament.**

Semnături